

**МІНІСТЕРСТВО ОХОРОНИ ЗДОРОВ'Я УКРАЇНИ
БУКОВИНСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ МЕДИЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»**

МАТЕРІАЛИ

**105-ї підсумкової науково-практичної конференції
з міжнародною участю
професорсько-викладацького персоналу
БУКОВИНСЬКОГО ДЕРЖАВНОГО МЕДИЧНОГО УНІВЕРСИТЕТУ
присвяченої 80-річчю БДМУ
05, 07, 12 лютого 2024 року**

Конференція внесена до Реєстру заходів безперервного професійного розвитку,
які проводитимуться у 2024 році № 3700679

Чернівці – 2024

УДК 001:378.12(477.85)

ББК 72:74.58

М 34

Матеріали підсумкової 105-ї науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) – Чернівці: Медуніверситет, 2024. – 477 с. іл.

ББК 72:74.58

У збірнику представлені матеріали 105-ї підсумкової науково-практичної конференції з міжнародною участю професорсько-викладацького персоналу Буковинського державного медичного університету, присвяченої 80-річчю БДМУ (м. Чернівці, 05, 07, 12 лютого 2024 р.) із стилістикою та орфографією у авторській редакції. Публікації присвячені актуальним проблемам фундаментальної, теоретичної та клінічної медицини.

Загальна редакція: професор Геруш І.В., професорка Грицюк М.І., професор Безрук В.В.

Наукові рецензенти:

професор Братенко М.К.

професор Булик Р.Є.

професор Гринчук Ф.В.

професор Давиденко І.С.

професор Дейнека С.Є.

професорка Денисенко О.І.

професор Заморський І.І.

професорка Колоскова О.К.

професор Коновчук В.М.

професор Пенішкевич Я.І.

професорка Хухліна О.С.

професор Слободян О.М.

професорка Ткачук С.С.

професорка Годоріко Л.Д.

професор Юзько О.М.

професорка Годованець О.І.

ISBN 978-617-519-077-7

© Буковинський державний медичний
університет, 2024

Material and research methods. The availability of digital methods of morphological research, in particular, the method of densitometric analysis using extraoral scanning Vatech PaX-i3D Green CT (PHT-60 CFO) with an ultrasensitive radiation detector and an additional MAR module to reduce the number of artifacts from overlaps and inclusions, with Ez3D-i software (5. 1), made it possible to conduct a quick, detailed analysis of the bone structure of the articular processes of the mandible (LJ) on the left and right sides, during the description of digital 136 computed tomographic records of the human TMJ study, which indicated proper information content and met the purpose of this work.

Results. The morphometric values of the most vulnerable areas of the neck (anterior-posterior quadrant of the LJ neck - A-Pn/q) and base (anterior-posterior quadrant of the LJ base - A-Pb/q) of the articular processes of the mandible in case of limited defects of the dentition, focuses research attention on bone remodeling, in particular, in the first period of adulthood in postnatal ontogeny (PO), which is characterized by a decrease with a predominance on the left side. With a change in the vector of muscle strength, there is a morphological restructuring of the height of the processes, namely, the distance from their base to the neck, in the negative direction due to the loss of occlusal ratios. A change in the vertical dimension of occlusion due to a limited loss of chewing teeth stipulates quick adaptation to new conditions of reducing pressure on the joints, causing an interrelated process of bone atrophy of both the cellular part and the trabecular layer of the articular mandibular processes. The bone density of the cortical layer of the articular fossa quadrant of the articular head of the LJ process (A-Fh/q) on the right side increases in case of limited dentition defects and decreases in case of terminal dentition defects. The synchronicity of the decrease in bone density on the left side of A-Fh/q is characterized by a sharp decrease in limited dentition defects of the I-st period of adulthood of the human PO and its increase in the final dentition defects of the II-nd period of adulthood for both the left and right sides.

Conclusion. The loss of the masticatory group of teeth is an early consequential manifestation of morphological and densitometric changes in bone tissue, which is ensured by synchronous pathomorphological and compensatory processes, but with a variation of values on the right side and a decrease on the left side in both age periods of human postnatal ontogeny.

Бойчук Т.М.

КОМБІНОВАНИЙ ВПЛИВ РЕНТГЕНІВСЬКОГО ВИПРОМІНЮВАННЯ ТА СОЛЕЙ ВАЖКИХ МЕТАЛІВ НА ФІЛЬТРАЦІЙНИЙ АПАРАТ НИРОК

Кафедра гістології, цитології та ембріології

Буковинський державний медичний університет

Вступ. Дія іонізуючого випромінювання на структурні елементи нирок призводить до гістологічної перебудови, та в свою чергу, проявляється розвитком функціональних порушень і залежить від дози та характеру випромінювання. Нирки належать до найбільш радіорезистентних органів, при цьому в гострому періоді після γ -опромінення суттєвих змін функціонального стану нирок може не спостерігатися. Про те, у віддалені періоди, тотальне γ -опромінення може проявлятися розвитком гострих захворювань нирок і загостренням хронічної патології. Відомо, що тотальне γ -опромінення дозою 5,8 Гр (30-50% від летальної дози), спричиняє ушкодження організму з подальшим розвитком променевої хвороби середнього ступеня важкості.

Механізм токсичної дії солей важких металів (СВМ) пов'язаний з блокуванням типових ферментів лактатдегідрогенази, взаємодією з карбоксильними фосфорними групами біополімерів, нуклеотидами, особливо цитидином.

Мета дослідження. Залишаються мало вивченими структурні зміни фільтраційного апарату нирок за умов поєднаної з рентгенівським випромінюванням (РВ) дії СВМ на організм.

Матеріали та методи дослідження. Дослідження проводилися на 60 білих щурах, котрі були розділені наступним чином – 1 група контрольна, 2 група – дослідна (7 доба), 3 група – дослідна (20 доба) після припинення вживання солей та одноразового опромінення

дозою 50 R. Суміш водорозчинних солей хлоридів свинцю, хрому, міді, цинку дослідні тварини отримували разом з питною водою у концентраціях, що дорівнювали 10 ГДК для води водних об'єктів господарсько-питтєвого та культурно-побутового призначення. Їх концентрації у перерахунку на важкі метали склали: Pb-1 мг/л, Cr-1 мг/л, Cu-10 мг/л, Zn-10 мг/л відповідно.

Результати дослідження. У контрольних щурів не спостерігали зморшених або склерозованих ниркових тілець, а на площі зрізу кіркової речовини в 10 мм² знаходили 11,17±0,51 клубочків із середнім діаметром 7,36±0,16 мкм і середньою шириною просвіту капсули 1,80±0,18 мкм.

На 7 добу спостерігали значний відсоток структурно змінених та зниження кількості структурно незмінених тілець. Відбувалося зменшення їх діаметра та збільшення ширини просвіту капсули тілець (2,43±0,17 мкм).

На 20 добу в нирках спостерігали зміни близькі до тих, що встановлені на 7 добу, а саме спостерігали зменшення кількості структурно незмінених ниркових тілець, до 51,6% збільшилася кількість змінених та зменшився діаметр функціонуючих клубочків, спостерігалось розширення просвіту капсули клубочків.

Одержані результати показують, що ниркові тілця дуже чутливі до дії даних антропогенних чинників. У першу чергу спостерігається спазм перфорованих капілярів клубочка, пізніше їх запустіння та склероз, а при поєднаній дії СВМ і РВ негативний вплив даних чинників посилюється. Результати наших досліджень узгоджуються з даними досліджень низки морфологів, які позиціонують думку про необхідність активної протидії забрудненню зовнішнього середовища. У ситуації, що склалася в наслідок аварії на ЧАЕС та накопичення СВМ в природних біотопах виникає необхідність пошуку шляхів попередження проникнення важких металів в надлишкових кількостях в живі організми.

Висновок. Суміш солей важких металів (Pb, Zn, Cr, Mn, Cu) при введенні шурам протягом 30 днів на 7 добу та особливо на 20 добу, як і РВ у дозі 50 R, викликає наростаюче зниження кількості структурно незмінених ниркових тілець, зменшення їх діаметра та розширення просвіту капсули Шумлянського-Боумена, що в свою чергу може призводити до незворотніх морфологічних та функціональних змін.

Галиш І.В.

ПАТОФІЗІОЛОГІЧНЕ ОБҐРУНТУВАННЯ СТРУКТУРНО-ФУНКЦІОНАЛЬНИХ ЗМІН НИРОК ЗА УМОВ РОЗВИТКУ ТОКСИЧНОЇ НЕФРОПАТІЇ ТА ЇЇ КОРЕКЦІЇ ПРЕПАРАТАМИ ЦИНКУ ТА БУРШТИНОВОЇ КИСЛОТИ

*Кафедра гістології, цитології та ембріології
Буковинський державний медичний університет*

Вступ. До числа найважливіших соціальних та медичних проблем, які постали перед людством на порозі ХХІ сторіччя, відноситься зростаюча кількість захворювань, що викликані дією сторонніх для організму хімічних сполук – ксенобіотиків, що підвищило актуальність терміну «екотоксикологія». Найбільш небезпечними токсикантами техногенного походження для здоров'я людини є хімічні сполуки металів, які втягуються в біологічний процес та передаються по харчовому ланцюгу, що веде за собою цілий ряд негативних наслідків. При довготривалій та сильній дії це може стати патогенетичною основою розвитку гострих та загострення хронічних захворювань органів та систем органів.

Мета дослідження. З'ясувати морфологічні зміни, що призводять до зворотних та незворотних функціональних можливостей нирки за умов впливу антропогенних чинників (хлорид алюмінію, хлорид свинцю) та корекції порушень препаратами цинку та бурштинової кислоти.

Матеріали та методи дослідження. Комплексом морфологічних, біохімічних, фізіологічних та математико-статистичних методів досліджено 100 нелінійних статевозрілих самців білих щурів, яких поділили на 2 серії експериментів: I – тварини, які впродовж 30 діб отримували хлорид алюмінію, хлорид свинцю та в якості коректора цинк і бурштинову